

د افغانستان انتقالي اسلامي دولت

د عدلي وزارت

سيمي جريده

د افغانستان د تاريخي او فرهنگي

آثارو د ساتنې قانون

د چاپ نېټه: د ۱۳۸۳ هـ.ش کال د غوايي د مياشتې (۳۱) - پرله پسې نېټه (۸۲۸)

May 21, 2004

در این شماره :

- ۱- فرمان شماره (۱۹) مورخ ۱۳۸۳/۲/۲۶ ریاست دولت انتقالی اسلامی افغانستان درباره انفاذ قانون حفظ آثار تاریخی و فرهنگی افغانستان.
- ۲- قانون حفظ آثار تاریخی و فرهنگی افغانستان.

د امتیاز خاوند : د عدلی وزارت
مسؤل چلوونکی : شاه جهان "بگزاد"
مرستیال : نور علم

رسمي جريده

د افغانستان انتقالي اسلامي دولت دولت انتقالي اسلامي افغانستان

شماره: (۳۳۶۷)

تاريخ: ۱۳۸۳/۲/۲۶

محترم قانونپوه عبدالرحيم كرمي

وزير عدليه!

قانون حفظ آثار تاريخي و فرهنگي افغانستان را که بداخل (۹) فصل و (۸۵) ماده از طرف مجلس عالی وزراء تصویب و از جانب ما به اساس فرمان شماره (۱۹) مورخ ۱۳۸۳/۲/۲۶ منظور گردیده است، بشما ارسال شد تا به نشر آن در جريده رسمي اقدام نمايد.

کڼه: (۳۳۶۷)

نېټه: ۱۳۸۳/۲/۲۶

د عدليې وزير محترم قانونپوه

عبدالرحيم كرمي!

د افغانستان د تاريخي او فرهنگي آثارو د ساتني قانون چې په (۹) فصلونو او (۸۵) مادوکې د وزيرانو د عالي مجلس خوا تصويب او د ۱۳۸۳/۲/۲۶ نېټې (۱۹) مخني فرمان په اساس زموږ له لوري منظور شوی دی، نامونه در واستول شو چې په رسمي جريده کې يې په خپرو لسو اقدام وکړئ.

حامد کرزی

رئيس دولت انتقالي اسلامي

افغانستان

حامد کرزی

د افغانستان د انتقالي اسلامي

دولت رئيس

(الف)

رسمي جریده

د افغانستان د تاریخي او
فرهنگي آثارو د ساتني د قانون د
نافذېدو په هکله ، د افغانستان
د انتقالي اسلامي دولت د رئيس
فرمان

فرمان
رئيس دولت انتقالي
اسلامي افغانستان در باره
انفاذ قانون حفظ آثار تاریخي
و فرهنگي افغانستان

شماره : (۱۹)
تاریخ : ۱۳۸۳/۲/۲۶
ماده اول :

قانون حفظ آثار تاریخي و فرهنگي افغانستان
راکه په اساس مصوبه شماره
مؤرخ ۱۳۸۳/۱/۲۴ از طرف مجلس عالی
وزراء بداخل (۹) فصل و هشتاد و پنج ماده
تصویب گردیده ، توشیح میدارم .

ماده دوم :

این فرمان از تاریخ نشر در جریده رسمی
نافذ می گم دد .

کتابه : (۱۹)
نېټه : ۱۳۸۳/۲/۲۶
لومړۍ ماده :

د افغانستان د تاریخي او فرهنگي آثارو د
ساتني قانون چې د ۱۳۸۳/۱/۲۴ نېټې د
کښې مصوبې په اساس د وزیرالسود
عالي مجلس خواپه (۹) فصلونو او پنځه
اتيامادو کې تصویب شوی دی، توشیح کوم .

دوه یمه ماده :

دغه فرمان په رسمي جریده کې د خپرېدو له
بېخي څخه نافذېږي .

حامد کوزی
رئيس دولت انتقالي اسلامي
افغانستان

حامد کوزی
د افغانستان د انتقالي اسلامي
دولت رئيس

رسمي جريده

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قانون حفظ آثار تاريخي

وفرهنگي افغانستان

فصل اول

احکام عمومي

ماده اول :

این قانون در روشنی حکم ماده (نهم) قانون اساسی به منظور حفظ آثار تاریخی و فرهنگی افغانستان وضع گردیده است.

ماده دوم :

آثار تاریخی و فرهنگی کشور متعلق به مردم افغانستان بوده و مظهر سهمگری ایشان در سیر تکامل میراث های فرهنگی عموم بشریت میباشد. حفظ آثار تاریخی و فرهنگی وظیفه دولت و مردم افغانستان است.

ماده سوم :

آثار تاریخی و فرهنگی در این قانون عبارت است از :

۱- کلیه محصول کار بشر منقول یا غیر منقول که از نظر تاریخی، علمی، هنری و فرهنگی دارای ارزش برجسته و جامع

د افغانستان د تاریخي او فرهنگي

آثارو دساتني قانون

لومړی فصل

عمومي حکمونه

لومړۍ ماده :

دغه قانون داسې قانون د نهمې مادې د حکم په رڼاکې د افغانستان د تاریخي او فرهنگي آثارو دساتني به منظور وضع شوی دی.

دوه یمه ماده :

د هېواد تاریخي او فرهنگي آثار، د افغانستان په خلکو پورې اړه لري او د ټول بشريت د فرهنگي ميراثونو د تکامل په لاره کې، د دوی د برخې اخيستي ښکارندوی دي. د تاریخي او فرهنگي آثارو ساتنه د افغانستان د دولت او خلکو دنده ده.

درېیمه ماده :

تاریخي او فرهنگي آثار پدې قانون کې عبارت دي له :

۱- د بشر د کار ټول منقول یا غیر منقول محصول چې له تاریخي، علمی، هنري او فرهنگي نظره د لوړ اوجامع ارزښت

رسمي جريده

۲

بوده، حد اقل قدامت صد ساله داشته باشد.

۳- آثار يکه کمتر از صد سال عمر داشته ولى از نظر ارزش علمى، هنرى و فرهنگى قابل نگاهداشت شناخته شود.

ماده چهارم :

ارزش علمى، هنرى و فرهنگى آثار مندرج فقره (۲) ماده سوم اين قانون از طرف كميته باستانشناسى تعيين و بعد از منظورى مقام وزارت اطلاعات و فرهنگ مدار اعتبار ميباشد.

ماده پنجم :

بمنظور بررسى و تدقيق آثار تاريخى و فرهنگى كميته اى بنام كميته باستانشناسى فعاليت مينمايد، كه مشكل است از ز:

۱- رئيس انستيتوت باستانشناسى بحيث رئيس.

۲- دو نفر باستانشناس باصلاحيت علمى به انتخاب مقام وزارت اطلاعات و فرهنگ به حيث اعضا.

لرونكى وي، لرت لره سل كلن لرغونوب ولري.

۳- همه آثار چي له سلو كلو خخه لري عمر ولري، نحو دعلمى، هنرى او فرهنگى ارزنيت له نظره دساتي وړ وگنل شي.

خلورمه ماده :

ددي قسانون د دريمى مادې په (۲) فقره كې ددرج شوو آثارو، علمى، هنرى او فرهنگى ارزنيت دلرغون پيژندنې دكميټې خوا ټاكل كېږي او د اطلاعاتو او فرهنگ وزارت دمقام له منظورى وروسته داعتبار وړ دى.

پنځمه ماده :

دتاريخى او فرهنگى آثارو د څېړنې او غورونې په منظور يوه كميته دلرغون پيژندنې دكميټې په نوم فعاليت كوي چې جوړه ده له :

۱- دلرغون پيژندنې د انستيتوت رئيس درئيس په توگه.

۲- داطلاعاتو او فرهنگ وزارت دمقام په ټاكنه دعلمى واك لرونكي دوه تنه لرغون پيژندونكي دغرو په توگه.

100 (100)

100 (100)
100 (100)
100 (100)
100 (100)
100 (100)
100 (100)
100 (100)
100 (100)

100 (100)

100 (100)
100 (100)
100 (100)
100 (100)
100 (100)
100 (100)
100 (100)
100 (100)

100 (100)
100 (100)
100 (100)

100 (100)
100 (100)
100 (100)

100 (100)

100 (100)
100 (100)
100 (100)
100 (100)
100 (100)
100 (100)
100 (100)
100 (100)

100 (100)

100 (100)
100 (100)
100 (100)
100 (100)
100 (100)
100 (100)
100 (100)
100 (100)

100 (100)
100 (100)
100 (100)

100 (100)
100 (100)
100 (100)

رسمي جريده

۴

اوومه ماده :

دلرغون پيژندنې انستيتوت اوتاريخي اهداتو دساتې اوترميم اداره مكلفه ده چې ټولې لرغونې بناگانې اوتاريخي خايرتسه مطالعه اوتسجيل كړي، دهغو حدود وياكي او په هغو پورې اړوندټول سندونه اوتاريخي نصوص راټول او تنظيم كړي.

هېڅ حكومي اوحقيقي شخص نشي كولاى، دلرغون پيژندنې په تسجيل شوي ساحه كې دلرغون پيژندنې دانستيتوت دموافقې له اخيستلو پرته د ودانسي په جوړولو لاس پورې كړي اويابل شخص ته دودانې دجوړولو اجازه ور كړي.

اتممه ماده :

ټول هغه منقول اوغير منقول تاريخي اوفرهنگي آثار چې په افغانستان كې كشف شوي ياترخمكې لاندې پټ وي، ددې قانون دحكمونو په رعايت سره د دولت ملكيت دى اوهر ډول غير مجاز انتقال يې غلا (سرقه) گڼل كېږي .

نهمه ماده :

دخكمې خاوند نشي كولاى، دخمكې

ماده هفتم :

انستيتوت باستانشناسي و اداره حفظ و ترميم اهدات تاريخي مكلف است كليته ابنه باستانى و مواضع تاريخي را مطالعه و تسجيل نموده، حدود آنرا معين و تمام اسناد و نصوص تاريخي متعلق به آنها را جمع آوري و تنظيم نمايد.

هېڅ شخص حكومي وحقيقي نمتواند در ساحه تسجيل شده باستانشناسي بدون اخذ موافقه انستيتوت باستانشناسي به اعمار ساختمان اقدام و يا اجسازه ساختمان را به شخص ديگرې بدهد.

ماده هشتم :

كليته آثار تاريخي و فرهنگي منقول و غير منقول كه در افغانستان كشف شده يا زير زمين پنهان باشد، بارعايت احكام اين قانون ملكيت دولت بوده و هرلوع انتقال غير مجاز آن سرقت محسوب ميگردد.

ماده نهم :

مالك زمين نمتواند به استناد حق ملكيت

رسمي جريده

۵

زمین ، آثار تاریخی و فرهنگی موجود روی زمین یا زیر زمین را متصرف شده یا به کاوش آن اقدام نماید.

ماده دهم :

هرگاه سازمان‌های، مؤسسات شهرداری - خانه سازی، پروژه های آبیاری و سایر مؤسسات دولتی و خصوصی حین اعمار، توسعه و تزئین پروژه های مورد نظرشان با آثار دارای اهمیت تاریخی و فرهنگی برخورد نمایند، مکلف اند، کار را متوقف ساخته، از موضوع به استیجاب باستانشناسی اطلاع دهند.

ماده یازدهم :

هرگاه ادامه کار پروژه ساختمانی، آثار باستانی یا ساحه آنرا به خطر مواجه سازد، الی اتخاذ تدابیر اساسی برای حفاظت آن، کار پروژه معطل میگردد.

ماده دوازدهم :

تغییر در ساختمان عمارت سجل شده ای دارای ارزش تاریخی و هنری بدون اجازه وزارت اطلاعات و فرهنگ ممنوع است،

دملکت بحق به استناد، دخمتی پرمخ یا تخمتی لاندی موجود تاریخی او فرهنگی آثار متصرف کری بایی به پلنه لاس پوری کری.

لسمه ماده :

که جبری سازمانی، دینار جوړولو- کورجوړولو مؤسسی، داوسو لگولو پروژې او نورې دولتي او خصوصي مؤسسي دخیل پام وړ پروژو در داندولو، پوځونو او سکلي کولو په وخت کې، د تاریخی او فرهنگی اهمیت لرونکو آثار و سوره مخامخ شي، مکلف دي چې کار وځنلوي (ودروي) او له موضوع څخه دلغون پیلېدني استیجاب ته خبر ورکړي .

یوولسمه ماده :

که جبری دودانیزې (ساختمانی) پروژې دکاردوام، لرغوني آثار او یا د هغوساحه له خطرسره مخامخ کری، دهغودسانتي لپاره داساسي تدبیرونو د لپور وروخته دپروژې کار معطلېري .

دوولسمه ماده :

د تاریخی او هنري ارزښت لرونکې سجل شوې ودانې په جوړښت کې بدلون، د اطلاعاتو او فرهنگ وزارت له اجازې پرته

رسمي جریده

۶

وزارت اطلاعات و فرهنگ برای
نگهداری چنین عمارت تدابیر لازم
انخاذ مینماید.

ماده سیزدهم :

شخصی که ادارات دولتی
را در کشف آثار تاریخی و فرهنگی
کمک نماید، مکافات مناسب
از طرف کمیته باستانشناسی
تعیین و بعد از منظوری
وزارت اطلاعات و فرهنگ برایش
تأدیبه میگردد.

فصل دوم

آثار تاریخی و فرهنگی

غیر منقول

ماده چهاردهم :

(۱) تسجیل آثار تاریخی و فرهنگی
غیر منقول بعد از تصویب کمیته
باستانشناسی و منظوری وزارت
اطلاعات و فرهنگ صورت گرفته و
در جراید دولتی غرض اطلاع عامه
نشر میگردد.

(۲) استیووت باستانشناسی مکلف

منع دی، اطلاعات و فرهنگ وزارت د
دا دول و دانی دساتی لپاره
لازم تدبیرونه لسی .

دیار لسمه ماده :

هغه شخصی چې له دولتي ادارو سره د
تاریخی او فرهنگی آثارو په رابرسره
کولو (کشفولو) کې مرسته وکړي،
دلرغون پېژندلې دکمیتې خورا مناسب
مکافات ټاکل کېږي او د اطلاعاتو او
فرهنگ وزارت له منظوری وروسته
ورته ورکول کېږي.

دوه یم فصل

غیر منقول تاریخی او

فرهنگی آثار

خوار لسمه ماده :

(۱) د تاریخی او فرهنگی غیرو منقولو
آثارو سجل کول، دلرغون پېژندلې
دکمیتې له تصویب اود اطلاعاتو او
فرهنگ وزارت له منظوری وروسته
صورت مومي اود عامې خبرتیا په غرض
په دولتي جریدو کې خپرېږي .

(۲) دلرغون پېژندلې استیووت مکلف دی

رسمي جریده

۷

است به اثر تاریخی و فرهنگی سجل شده لوحه ای تسجیل نصب و نقل آنرا به سازمانی ولایت مربوط ارسال نماید.

(۳) حریم آبدۀ تاریخی و ساحۀ باستانی غیر منقول توسط کمیته باستانشناسی تعیین می گردد.

مادۀ پانزدهم :

اماکن متبرکه یا ابنیه باستانی که بحیث اثر تاریخی و فرهنگی تسجیل گردیده، به تصرف شخص مالک، متولی اداره اوقاف، استیثوت باستانشناسی و یا مقام اداری محل گذاشته میشود.

در این صورت شخص یا اداره مربوط مسؤول حفاظت آن بوده برای نگهداشت آن از استیثوت باستانشناسی و اداره حفظ و ترمیم آبدات تاریخی مبنی بر حفظ اصالت آن مشوره میگیرد.

مادۀ شانزدهم :

دفن میت، کندن چاه، کاریز و خندق،

چپ سجل شوی تاریخی اوفرنگی اثر نه دتسجیل لوحه نصب کړي او نقل یې د اړوند ولایت سازمانی نه ولیري .

(۳) د تاریخی آبدې حریم او غیر منقوله لرغونې ساحه، د لرغون پېژندنې دکمیټې په واسطه ټاکل کېږي .

پنځلسمه ماده :

متبرکه مکانونه یا لرغونې بناگانې چې د تاریخی اوفرنگی اثر په توګه تسجیل شوي وي، په خپله دخاوند، دارقافو د ادارې دمتولی، د لرغون پېژندنې دانستیثوت او یا دسمې ادارې مقام په واک (تصرف) کې ورکول کېږي .

پدې صورت کې شخص یا ولیدد اداره دهغو دساتې مسؤول دي او داصالت دخوندي ساتلو لپاره یې د لرغون پېژندنې له استیثوت اود تاریخی آبداتو دساتې اوترمیم له ادارې څخه مشوره اخلي .

شپاړسمه ماده :

دېرې بنخول، دڅاه، کاریز او خندق کېدل،

رسمي جریده

یا مالک زمینی که چنین اثر در آن کشف گردیده، مکلف است. موضوع را از تاریخ کشف آن درمناطی شهری مدت یک هفته و در دهات مدت دو هفته به نزد یکتبرین آمریت اداره محل اطلاع دهد. آمریت اداره محل، امتیوت باستانشناسی را بدون وقفه مطلع میگرداند. اینگونه آثار ملکیت عامه شناخته میشود. دولت زمین و آبادی های را که آثار در آن واقع باشد و یا جزء آن محسوب گردد در بدل قیمت عادلانه استملاک

می نماید.

(۴) هرگاه اثر تاریخی و فرهنگی غیر منقول کشف شده مندرج فقره (۱) این ماده مشتمل بر اشیای منقول تاریخی و فرهنگی باشد، چنین اشیاء نیز ملکیت عامه محسوب و به مالک زمین طبق حکم ماده (۱۳) این قانون مکافات مناسب داده میشود.

ماده بیستم:

امتیوت باستانشناسی میتواند تمام آثار

میلونکی یا دهغی خمکی خوانند چې دغه ډول اثر پکې کشف شوی دی مکلف دی. موضوع دهغه دکشف له نتي څخه په ناري سيمو کې په يوه اوونۍ او په کلیو کې په دوو اوونيو کې رسمي د ادارې ډېر نېردي آمریت ته خبر ورکړي، رسمي د ادارې آمریت، يې له خپله دلرغون پېژندلې امتیوت خپروي. دغه ډول آثار عامه ملکیت پېژندل کېږي. دولت هغه خمکي او آبادی گانې چې آثار هلته واقع وي اوبايې جزء وگڼل شي. دعادلانه يې په مقابل کې استملاکوي.

(۲) که چېرې ددې مادې په (۱) فقره کې درج کشف شوی غیر منقول تاریخی او فرهنگی اثر له منقول تاریخی او فرهنگی شیانو څخه وي. دغه ډول شیان هم عامه ملکیت گڼل کېږي او د خمکي خوانند ته ددې قانون در (۱۳) مادې د حکم مطابق، مناسب مکافات ورکول کېږي.

شلمه ماده:

دلرغون پېژندلې امتیوت کولای شي

رسمي جریده

۱۰

تاریخی و فرهنگی غیر منقول را مطالعه،
رسمی، عکاسی و قالبگیری نماید.
مالک مکلف است تسهیلات لازمه را
به منظور فوق برای نماینده
باستانشناسی فراهم سازد.

ماده بیست و یکم:

هرگاه آبدۀ تاریخی و فرهنگی در
جوار ملکیت شخص موقعت داشته
باشد و مالک بخواهد ملکیت
خوبش را تعمیر و یا در ساختمان
آن تغییر وارد نماید، در این
صورت اخذ اجازه قبلی اداره
حفظ و ترمیم آبدات تاریخی
حتمی میباشد.

ماده بیست و دوم:

انتقال ملکیت آثار تاریخی و فرهنگی
غیر منقول سجل شده توسط
مالک به شخص دیگر، یکماه
بعد از اطلاع به استیثوت
باستانشناسی و اداره حفظ و ترمیم
آبدات تاریخی صورت گرفته میشود.
ارسال شهرت و نقل وثیقه مالک جدید

تول غیر منقول تاریخی او فرهنگی آثار
مطالعه، رسمی، عکاسی او قالبگیری
کری. خواند مکلف دی ددی مقصد
لپاره دلرغون بیژندی استازی ته لازمی
آسانیا وی برابری کری.

بیویستمه ماده:

که چیری تاریخی او فرهنگی آبدۀ
دشخص دملکیت به خشک کپی
موقعت و لیری او خواند و غواری
خیل ملکیت آباد اویسانی به ودانی
کپی بدلون راولی، پدی صورت کپی
داتاریخی آبداتو دساتی او ترمیم له
اداری خوخه دملکیتی اجازتی
اخیستل حتمی دی.

دوه ویستمه ماده:

دخواند به واسطه بل شخص ته سجل
شو و غیر منقولو تاریخی او فرهنگی آثارو
دملکیت انتقال، دلرغون بیژندی
استیثوت او دتاریخی آبداتو دساتی او ترمیم
اداری ته دخبرله ورکولسو بسوه میاشن
وروسته صورت موندلای شی. د
لرغون بیژندی استیثوت او دتاریخی آبداتو

رسمي جریده

۹۳

پنځه ويستمه ماده :

دولایتونو اطلاعاتو اوفرنګ اوفرنګ ریاستونه مکلف دي، دهغو آثارو مشخصات چې دسجل کېدو په منظور هغوی ته راجع کېږي زیات ته زیات په پنځلسو ورځو کې دلرغون پېژندنې استیټیوت ته رسماً خبر ورکړي دلرغون پېژندنې استیټیوت مکلف دی ددې په مياشت په موده کې دسجل دکسارت کسبې د اطلاعاتو اوفرنګ اړوندو ریاستونو ته واستوي .

شپږويستمه ماده :

دمنقول تاریخي اوفرنګي اثر مینلونکي مکلف دي، داتر له کشفېدو څخه په ښارونو کې په یوه اوونۍ او په کلیو کې د دوو اوونيو په موده کې په مرکز کې دلرغون پېژندنې استیټیوت او په ولایتونو کې د اطلاعاتو او فرنگ دریاستونو دآبداتو دساتنې دفترونو ته اویا دسېمي د ادارې ډېر نېردي آمریت ته خبر ورکړي. دغه ادارې مکلفي دي چې موضوع په لږ وخت کې دلرغون پېژندنې استیټیوت

ماده بیست و پنجم:

ریاست های اطلاعات و فرهنگ ولایات مکلف اند مشخصات آثارو که به منظور تسجيل برای شان راجع میشود، حد اکثر در مدت پانزده روز به استیټیوت باستانشناسی رسماً اطلاع دهند. استیټیوت باستانشناسی مکلف است در مدت سه ماه کسبې کسارت سجل را به ریاست های اطلاعات و فرهنگ مربوط بفرستد.

ماده بیست و ششم:

یابنده اثر تاریخي و فرهنگي منقول مکلف است الاکشف اثر در شهر ها مدت یک هفته و در دهات مدت دو هفته، در مرکز به استیټیوت باستانشناسی و در ولایات به دفاتر حفظ آبدات تاریخي و موزیم های ریاست های اطلاعات و فرهنگ یا به نزدیکترین آمریت اداره محلی اطلاع دهند. این ادارات مکلف اند به اسرع وقت ممکن موضوع را به اطلاع استیټیوت باستانشناسی برسانند .

رسمي جريده

۱۳

به يابنده اثر تاريخي و فرهنگي مطابق
حکم ماده (۱۳) اين قانون مکافات
داده ميشود.

ماده بيست و هفتم:

هرگاه انستيتوت باستانشناسي به
تملك يك اثر منقول تاريخي و
فرهنگي براي مقاصد علمي نياز
ميرم احساس کند، در خريداري آن
حق اوليت دارد. در صورت عدم
موافقه مالک اثر، انستيتوت
باستانشناسي حق دارد به محکمه
رجوع نمايد.

ماده بيست و هشتم:

(۱) انستيتوت باستانشناسي ميتواند آثار
تاريخي و فرهنگي منقول سجل شده
ملکيت شخص را غرض مطالعه،
رسمي، قاليگيري، عکاسي و
استفاده هاي علمي و نسي مطالبه
ويعد از انجام تحقيق طی مدت معينه به
مالک آن اعاده نمايد. همچنان
انستيتوت باستانشناسي ميتواند چنين
آثار تاريخي و فرهنگي را نشر نمايد.

ته خبر ورکري. دتاريخي اوفرهنگي اثر
ميدونکي ته ددي قانون د(۱۳) مادي
دحکم مطابق، مکافات ورکول کبري .

اوه ويستمه ماده :

که چبري دلرغون پزندني انستيتوت
ديوه منقول تاريخي، فرهنگي اثر تملك
ته دعلمي مقصدونو په غرض حتمي
اړتيا پيدا کري، دهغه په پيرونه کسي د
لومړيتوب حق لري. د اثر دخواستونه
موافقي په صورت کي، دلرغون پزندني
انستيتوت حق لري چي محکمي ته
رجوع وکري .

اته ويستمه ماده :

(۱) دلرغون پزندني انستيتوت کولای
شي د شخص ملکيت سجل شوي تاريخي
اوفرهنگي آثار، دمطالعي، رسمي، قالب
اخيستي، عکاسي او علمي اوفسي گنبي
اخيستي په غرض وخواړي او دخبرني له
پاي ته رسيدو وروسته يي په ټاکلي موده
کي بيرته خاوند ته ورکري. همدارنگه د
لرغون پزندني انستيتوت کولای شي، دغه
ډول تاريخي اوفرهنگي آثارخپاره کري.

رسمي جریده

۹۴

(۲) انستیتوت باستانشناسی می تواند از هر اثر تاریخی و فرهنگی کشور عکاسی و قالب گیری نماید.

ماده بیست ونهم:

اثر تاریخی و فرهنگی که در تصرف اشخاص قرار دارد از طریق کمیته باستانشناسی عرض استفاده علمی بطور امانت در اختیار محققین گذاشته شده میتواند. محققین مکلف است از نام مالک در تحقیق خود بحث مآخذ اصلی نام ببرند.

ماده سی ام:

مالک آثار تاریخی و فرهنگی منقول سجل شده مکلف است تا در صورت تغییر محل نگهداری اثر مذکور به انستیتوت باستانشناسی و اداره موزیم ملی اطلاع دهد.

(۲) دلرغون پیژندنې انستیتوت کولای شي د هېواد له هر تاریخي او فرهنگي اثر څخه عکاسي او قالب اخيستنه وکړي.

نېه ویشتمه ماده:

هغه تاریخي او فرهنگي اثر چې د اشخاصو په تصرف کې دی، دلرغون پیژندنې دکمیټې له لارې دعلمي څېړنې اخيستې په عرض د امانت په توگه دخپرونکو په واک کې ورکول کېدای شي. څېړونکی مکلف دی په خپله څېړنه کې د خاوند له نوم څخه د اصلي مآخذ په توگه یادونه وکړي.

دېرشمه ماده:

د سجل شوو منقولو تاریخي او فرهنگي آثارو خاوند مکلف دی څو دنوموړي اثر د ساتنې د ځای د بدلون په صورت کې دلرغون پیژندنې انستیتوت اود ملي موزیم ادارې ته خبر ورکړي.

رسمي جریده

۱۵

ماده سی و یکم:

اشخاص حقیقی و حکمی که آثار منقول تاریخی و فرهنگی مسجل شده را در اختیار دارند، مکلف اند آنرا طبق هدایت انستیتوت باستانشناسی و اداره موزیم ملی محافظه نمایند. در صورتیکه به اثر در نتیجه اهمال مالک خساره وارد گردد، انستیتوت باستانشناسی میتواند اثر مذکور را بصورت علمی و فنی ترمیم نموده مصرف آنرا از مالک اخذ کند. هرگاه ثابت نگردد که مالک اثر قادر به نگهداشت آن نمی باشد، انستیتوت باستانشناسی میتواند اثر را در بدل قیمت عادلانه خریداری نماید. در صورت عدم حصول موافقت در شماره قیمت، انستیتوت باستانشناسی حقیق دارد به محکمه رجوع کند.

ماده سی و دوم:

فروش و تملیک آثار منقول تصاریخی و

یودرشمه ماده :

هغه حقیقی او حکمی اشخاص چي منقول تاریخی او فرهنگی مسجل شوي آثار په واک کې لري، مکلف دي چې هغه دلغون پېژندني دانستیتوت او د ملی موزیم د ادارې دلارنښوونې مطابق، خوندي (حفظ) کړي. په هغه صورت کې چې اثر ته دخاوند د اعمال په نتیجه کې زیان ورسېږي، دلرغون پېژندني انستیتوت کولای شي ترمیم او اثر په علمی او فنی صورت ترمیم کړي او لگښت یې له خاوند څخه واخلي. که چېرې ثابت شي چې دائر خاوند دهغه په ساتنې قادر ندی، دلرغون پېژندني انستیتوت کولای شي اثر د عادلانه بېي په بدل کې وپېري. د بېي په هکله دموافقې دله تر لاسه کېدو په صورت کې، دلرغون پېژندني انستیتوت حق لري محکمی ته رجوع وکړي.

دوه دېرشمه ماده :

بهرنیو اتباعو ته دسجل شوو منقولو

رسمي جریده

۱۶

فرهنگي سجل شده به اتباع خارجي مجاز
ليست. هرگاه شخص بخواهد آثار موقوف
سجل شده را به تبعه افغاني بفروشد برساند
مكلف است قبل از فروش، استيعوت
باستانشناسي را با توضيح شپوت مكممل
مشرى مطلع سازد، در صورتيكه استيعوت
باستانشناسي از خريد آثار امتناع ورزد، مالك
ميراند آترابه شخص ثالث به فروش برساند.

ماده سي وسوم:

موظفين حفظ آثار تاريخي و فرهنگي
و كاركنان استيعوت باستانشناسي موزيم
ملي و اداره حفظ آهدات تاريخي حق
داشتن، خريد و فروش آثار تاريخي
و فرهنگي را ندارند.

فصل چهارم

كاوشهاي باستانشناسي

ماده سي و چهارم:

كاوش بمنظور كشف آثار تاريخي و فرهنگي
منحصر به استيعوت باستانشناسي
مياشد. ساير ادارات دولتي، مؤسسات
خصوصي يا اشخاص الفرادي حق ندارند
حنسي در زمين ملكيت خود

تاريخي او فرهنگي آثار پلورل اوتملك مجاز
ندى. كه چيري شخص و غراي سجل شوي
موقوف آثار به افغاني تبعه و پلوري، مكلف دي
چي له پلورلو دمخه دلغون پزندني استيعوت
ديپروونكي نظيرت به توضيح كولو سره خبر
كهي، به هغه صورت كي چي دلغون پزندني
استيعوت، دآثارو له پيرودلو خخه دده و كسري،
خاوند كولاى شي هغه به درېم شخص و پلوري.

دري دېرشمه ماده:

دتاريخي او فرهنگي آثارو دساتني موظفين
اودلغون پزندني دانستيعوت، ملي موزيم
اودتاريخي آهداتو دساتني اداري
كاركوونكي دتاريخي او فرهنگي آثارو
دلورلو، پلورلو او پيرودلو حق نلري.

خلورم فصل

دلغون پزندني كيندني

خلوردېرشمه ماده:

دتاريخي او فرهنگي آثارو دكشف په
منظور كيندلسه، دلغون پزندني په
انستيعوت پوري منحصره ده. نوري دولتي
اداري، خصوصي مؤسسي يا انفرادي
اشخاص حق نلري حتي دخپل ملكيت

رسمي جریده

۱۷

بندون اجازہ نامہ گہ مطابق شرایط مندرج این قانون صادر شدہ باشد، کاوش نمایند.

مادہ سی وینجم:

انستیتیوت باستانشناسی میتوالد بہ مؤسسات علمی داخلی، خارجی و بین المللی نظر بہ درخواست شان جواز نامہ کاوش ہیای باستانشناسی رابعہ از منظوری شورای وزیران اعطاء کند. این جواز نامہ قابل انتقال نمی باشد.

مادہ سی و ششم:

(۶) مؤسسہ تقاضا کنندہ کاوش مکلف است بمنظور حصول اجازہ کاوش، درخواست نامہ حاوی مطالب آتی را بہ انستیتیوت باستانشناسی ارائه نماید:

۱- موضوع تفحص و پروگرام کار.

بہ ختمہ کی لہ ہفتہ اجازہ لیک پرتہ چہ ہدی قانون کی درج شور شرایط مطابق صادر شوی وی، کیندہ و کری .

پنجمہ دہرشمہ مادہ:

دلرغون پینلنی انستیتیوت کولای شی گورنیو، بھرنیو اور نریوالو علمی مؤسسو تہ، ددوی دھونبتلیک لہ مکی، دوزیرانو شوروی لہ منظوری وروستہ دلرغون پینلنی دکیندنو جواز لیک ورکری . دغہ جواز لیک وانتقال ویندی.

شپردہرشمہ مادہ:

(۱) دکیندنو غونونکی مؤسسہ مکلفہ دہ، دکیندنو داجازی دحاصلولو پہ منظور، دلانہدی مطالبو لرونکی غونبتلیک دلرغون پینلنی انستیتیوت تہ ورنہدی کری:

۱- دلہونو (تفحص) موضوع اودکار پروگرام .

رسمي جریده

۱۸

۲- د کیندنې دځای ټاکل او حدود یې .

۳- د کیندنې د هیئت درنيس او غړو د بشپړ شهرت وړاندې کول .

(۲) د کیندنې د هیئت رئیس او غړي

د مخکې موافقه لیک له ترلاسه کولو

پرتله تغیر او تبدیل کېدلی نشي

اووه دېرشمه ماده :

د جواز لیک د اعتبار موده زیات نه

زیات پنځه کاله ده. د کیندنې

څو نیتونکې مؤسسه نشي کولای

دلرغون پېژندنې دانستیتوت

له مخکې اجازې پرتله، کیندنه له

یوه کمال څخه زیاته وځنډوي .

د کیندنې د ځنډونې موده د قرارداد

په موده کې حسابېږي . په هغه صورت

کې چې کیندنه د ځینو پېښو په نتیجه

کې چې د کار دوام خنډ شي،

وځنډېږي او یا د کار حجم ته په پام سره،

کیندنه په ټاکلې موده کې بشپړه نشي،

د کیندنې موده ددې قانون د حکمونو په

رعایتولو سره د جلا قراردادونو

پریښت، تمدیدېدلی شي .

۲- تعیین محل کاوش و حدود آن .

۳- ارائه شهرت مکمل رئیس و اعضای هیئت کاوش .

(۲) رئیس و اعضای هیئت کاوش

بدون حصول موافقتنامه قبلی تغیر

و تبدیل شده نمیتواند.

ماده سی و هفتم :

مدت اعتبار جواز نامه حد اکثر

پنج سال بوده، مؤسسه تقاضا کننده

کاوش نمیتواند بدون

اجازه قبلی انستیتوت باستانشناسی

کاوش را بیش از یک سال

متنوی بگذارد. مدت تنوی

کاوش به مدت قرارداد

حساب میشود. در صورتیکه

کاوش در نتیجه بروز حوادثی

که مانع ادامه کار گردد، معطل شود

و یا نظر به حجم کار،

کاوش در مدت معینه تکمیل نگردد،

مدت کاوش به اساس قرار دادهای

جداگانه با رعایت احکام

این قانون، تمدید شده میتواند.

اته د

د کیند

د افغان

د اوعاد

د لاندې

د تپه د

د هغه

د چې

د دزی

د په غ

د خلوا

د کیند

د علم

د اړتیا

د لپارا

د اوحه

د پدې

د رس

د شوم

د ویا

د وزار

د تو

د

رسمي جریده

۱۹

اته دېرشمه ماده :

د کیندنې هیئت مکلف دی قوانین، د افغانستان دخلکو دودونه، عنعنات او عاداتونه په خاصه توګه په ترکیندنې لاندې سیمه کې رعایت کړي .

نهه دېرشمه ماده :

دهغه شخص په ملکیت کې چې کیندنه هلته صورت مومي د زیان جبران، د کیندنې دهیئت په غاړه دی .

خلوپښتمه ماده :

د کیندنې بهرنی هیئت د موادو، علمي او فني تجهیزاتو اود خپلې اړتیا وړ نقلیه وسایطو د واردولو لپاره د هرډول ګمرکي محصول اوحقوقو له ورکولو څخه معاف دی، پدې شرط چې دکار ترپای ته رسېدو وروسته دهغو نه استهلاک شوې برخه بېرته له افغانستان څخه وباسي او یا یې د اطلاعاتو او فرهنگ وزارت اړوندو ادارو ته په وړیا توګه ورکړي .

ماده سې و هشتم :

هیئت کاوش مکلف است قوانین، رسوم، عنعنات و عادات مردم افغانستان و خاصتاً منطقه تحت کاوش را مراعات نماید.

ماده سې و نهم :

جبران خساره در ملکیت شخصیکه در آن کاوش صورت میگيرد، بدوش هیئت کاوش میباشد.

ماده چهلم :

هیئت کاوش خارجی از پرداخت هرگونه محصول و حقوق ګمرکی برای توريد مواد، تجهیزات علمی و فنی و وسایط نقلیه مورد ضرورت خویش معاف میباشد، مشروط بر اینکه بعد از ختم کار قسمت استهلاک ناشده آنرا دوباره از افغانستان خارج نماید و یا به ادارات مربوط وزارت اطلاعات و فرهنگ به طور رایگان واگذار شود.

رسمي جریده

۲۰

یو څلویښتمه ماده :

دلرغون پېژندنې انستیتیوت واک لري، دلرغون پېژندنې ټولې کیندنې اولښونې وېلي او وېي څاري . دقرارداد لسوري مؤسسه دلرغون پېژندنې دانستیتیوت داستازو له گډون پرته دسرروي او کیندنې حق نلري .

دوه څلویښتمه ماده :

کیندنه باید په ډېرو نوو طریقو او علمي اېزارو سره صورت وېومي. دکیندنې هیئت مکلف دی دکیندنې دساحې داستاتي لپاره دقرارداد ترپایه پېول لازم فني تدبیرونه ونیسي .

درې څلویښتمه ماده :

دکیندنې هیئت مکلف دی، دکیندنې دهرې دورې له پای ته رسېدوشپږ میاشتې وروسته دپلان، سکېچ، عکاسی، رسم اود مکشوفه آثارودفهرست لرونکی رپورت په کتبي یاالکترونیکي شکل دلرغون پېژندنې انستیتیوت ته وړاندې کړي .

ماده چهل و یکم :

انستیتیوت باستانشناسی صلاحیت دارد، تمام کاوش ها وتفحصات باستانشناسی را تفتیش ونظارت نماید. مؤسسه طرف قرار داد بدون اشتراک نمایندگان انستیتیوت باستانشناسی حق سرروي وکاوش را ندارند.

ماده چهل و دوم :

کاوش باید باجدید ترین شیوه ها و اېزار علمی صورت گيرد. هیئت کاوش مکلف است تمام تدابیر فني لازمه را برای حفاظت ساحه کاوش تا ختم قرار داد اتخاذ نماید.

ماده چهل و سوم :

هیئت کاوش مکلف است در ظرف شش مياہ بعد از ختم هر دوره کاوش، گزارش مخدماتی حياوی پلان، سکېچ، عکاسی، رسم و فهرست آثار مکشوفه را بشکل کتبي یا الکترونیکي به انستیتیوت باستانشناسی تقدیم نماید.

خلو
دکین
دور
پرمخ
کتبي
دلرغ
شي
نوم
پنجا
ټول
ترخ
دولت
شپږ
دکین
داخل
لوري
ټول
دقرار
دلرغ
ورتم
انست
نه زی

رسمي جریده

۲۱

څلور څلوبېنځمه ماده :

د کينډني دهيت لخوا د کينډني دپوړي دپوړي دڅېړنو په پايلو اود کار په پرمختگ پورې اړوند معلومات، په کتبي يا الکترونيکي ډول خپرېدای شي. دلرغونو پېژندنې استحيوت هم کولای شي دهيت رپوت د کينډني دهيت په نوم خپر کړي.

پنځه څلوبېنځمه ماده :

ټول هغه آثار چې دسروې اوکينډني په توخ کې کشف کېږي، دافغانستان په دولت پورې اړه مومي .

شپږ څلوبېنځمه ماده :

د کينډني دساحې ساتنه اوپه قرارداد کې داخل دمکشفه آثارو لېږدول، دقرارداد لوري دمؤسسې په غاړه دي .

ټول کشف شوي منقول آثار دقرارداد ترپای ته رسېدو مخکې دلرغونو پېژندنې استحيوت ته ورتسليمېږي. دلرغونو پېژندنې استحيوت دې نوموړي آثار زيات نه زيات دڅېړو مياشتو په موده کې

ماده چهل و چهارم :

معلومات مربوط به نتايج تحقيق و پيشرفت کار يک دوره کاوش از طرف هيت کاوش به شکل کتبي يا الکترونيکي نشرشده ميتواند. استحيوت باستانشناسی نيز ميتواند گزارش هيت را به نام هيت کاوش نشر نمايد.

ماده چهل و پنجم :

کليه آثار يکه حين سروی و کاوش کشف ميگردد، به دولت افغانستان تعلق ميگيرد.

ماده چهل و ششم :

حفاظت ساحه کاوش وانتقال آثار مکشوفه داخل قرار داد، بدوش مؤسسه طرف قرارداد مياشتد.

تمام آثار کشف شده منقول قبل از ختم قرار داد به استحيوت باستانشناسی تسليم داده ميشود. استحيوت باستانشناسی آثار منذکور را حداکثر در مدت شش ماه مطالعه

رسمي جریده

۲۲

و بررسی نموده، بعداً به موزیم ملی تسلیم نماید.

ماده چهل و هفتم :

صدور موقت آثار مکشوفه به منظور تحقیق، ترمیم و پاک‌کاری در صورت نبودن وسایل علمی و لابراتوار های اختصاصی در داخل مملکت و برای تکمیل معلومات و نشر نتایج آن، نظر به تقاضای هیئت کاوش خارجی وابسته به اجازه کمیته باستانشناسی و منظوری وزیر اطلاعات و فرهنگ میباشد.

ماده چهل و هشتم:

هیئت کاوش نمی‌تواند بدون اجازه انستیتوت باستانشناسی آثار مکشوفه مربوط کاوش خود را غرض مطالعه موقتی خارج از مرکز ساحوی به محل دیگر انتقال دهد.

ماده چهل و نهم:

حق نشر نتایج تحقیقات علمی، کاوش ها و سرروی ها برای هیئت کاوش محفوظ است.

مطالعه او و خبری، وروسته دی بی ملی موزیم ته وسپاری .

اوهه خلوپبنتمه ماده :

دهواد په دننه کې دعلمي وسایلو او اختصاصي لابراتوارونو دنشتروالي په صورت کې اود معلوماتو دڅېړولو اود هغو دنتیجو دڅېړولو لپاره دکېندي دپهوني هیئت په غوښتنه دڅېړنې، ترمیم او پاک‌کاری په منظور دمکشوفه آثارو موقت صادرول، دلرغون پېژندنې دکمیټې په اجازه اود اطلاعاتو او فرهنگ وزیر په منظوری پورې تړلي دي .

اته خلوپبنتمه ماده :

دکېندي هیئت نشي کولای، دلرغون پېژندنې دانستیتوت له اجازې پرته، دخپلې کیندني اړوند مکشوفه آثار، دمؤقتې مطالعې په غرض له ساحوي مرکز څخه بهر بل ځای ته ولېږدوي .

نپه خلوپبنتمه ماده :

دعلمي څېړنې، کیندنو اود سروي گانو دسایلو دڅېړولو حق، دکېندي هیئت ته خوندي دی .

رسمي جریده

۲۳

هینت کاوش مکلف است مطالعات نهایی خود را در مدت سه سال بعد از ختم کاوش بنام آثار تاریخی و فرهنگی افغانستان انتشار نماید. هینت در پانزده سال حق انحصار نشر را از دست میدهد.

ماده پنجاهم:

هینت کاوش مکلف است (۵۰) نسخه از تمام نشرات خویش را از قبیل گزارش مقدماتی، گزارش نهایی، مقالات و رساله های مربوط به کاوش و تحقیقات را طور رایگان به صورت کپی و یا الکترونیکی به انستیتوت باستانشناسی رسماً تسلیم نماید.

ماده پنجاه و یکم:

شرایط فسخ قرارداد کاوش از طرف متعاقدین در قرارداد مربوط، به صراحت تعیین میگردد.

دکیندنې هینت مکلف دی، دکیندنې له پای ته رسېدو وروسته ددرېو کلونو په موده کې خپلې وروستۍ کتنې دافغانستان دتاریخي او فرهنگي آثارو په نامه خپرې کړي. هینت ددرېوکلونو په پای کې د خپرونو د انحصار حق نه لاسه ورکوي.

پنځوسمه ماده:

دکیندنې هینت مکلف دی، دلومړني رپورت، وروستني رپورت او دکیندنې او خپرونو په اړوند مقالو او رسالو په شان له خپلو ټولو خپرونو څخه (۵۰) نسخې په وړیا توګه په کپی او یا الکترونیکی ډول رسماً دلرغون پېژندنې انستیتوت ته ورکړي.

یو پنځوسمه ماده:

په اړوند قرارداد کې دمتعاقدینو خوا دکیندنې دقرارداد دفسخي شرایط په صراحت سره ټاکل کېږي.

رسمي جریده

۲۴

فصل پنجم

موزیمها

ماده پنجاه و دوم:

(۱) تاسیس و تجویز اداره موزیمها غرض حفظ و ترمیم آثار تاریخی و فرهنگی و استفاده علمی از آن وظیفه دولت میباشد.

(۲) حکم مندرج فقره (۱) این ماده مانع داشتن آثار و مجموعه های تاریخی و فرهنگی توسط اشخاص حقیقی و حکمی نمیگردد.

ماده پنجاه و سوم:

موزیمها در افغانستان به سه دسته تقسیم میشوند:

۱- موزیم ملی که در پایتخت کشور واقع میباشد.

۲- موزیمهای محلی که تعین آنها، محل و موقعیت آنها به پیشنهاد کمیته باستانشناسی و منظوری مقام وزارت اطلاعات و فرهنگ تعیین میشود.

۳- سایر موزیمهای اختصاصی نیز از جانب وزارت ها، ادارات و مؤسسات ذیعلقه

فصل پنجم

موزیمونه

دوره پنخوسمه ماده:

(۱) دتاریخی اوفرهنگی آثارو دساتی او ترمیم اوله هغو خنجه دعلمی کتبی احیسی به غرض، دموزیمونو د اداري تاسیس اوتجویز د دولت دقده ده .

(۲) ددهی مادی به (۱) فقره کسپ درج شوی حکم، داشخاصو په واسطه دتاریخی اوفرهنگی آثارو دمجموعو دلرو خنجه نه گرخی .

دري پنخوسمه ماده:

په افغانستان کې موزیمونه په دريو ډولو وېشل کېږي:

۱- ملي موزیم چې دهبواد په پلازمېنه (پایتخت) کې واقع دی .

۲- سیمه ییز موزیمونه چې شمېر،خای او موقعیت یې دلرغون پېژندنې دکمیټې په وړاندیز اود اطلاعاتو اوفرهنگ د وزارت دمقام په منظوری ټاکل کېږي .

۳- نوراختصاصي موزیمونه هم دوزارتونو، ادارواوعلاقه لرونکو موسواواشخاصوخوا،

داطلاع
وروسته
خلور
به ملي
لومړی
آثار چې
کې موز
وړاندې
اوهغه آ
بې پیدا
کې چې
دي، س
موزیمونو
آثارو و
دکمیټې
موزیمونو
پنخه په
له ټاکلې
دملي مو
لېږدول
د درج
استثناء،

رسمي جریده

۲۵

واشخاص، بعد از موافقه وزارت اطلاعات و فرهنگ تاسیس شده میتواند. ماده پنجاه و چهارم:

در موزیم ملی تمام آثار دارای اهمیت درجه اول علمی و هنری و آثاریکه تنها یک نسخه از آن در افغانستان موجود باشد، نگهداری و نمایش داده میشود. سایر آثار تاریخی و فرهنگی و آثاریکه از آن بیش از یک نسخه دستیاب شده باشد در موزیم محلی منطقه که آثار مذکور در آن کشف شده، نگهداری میشود.

تقسیم و درجه بندی آثار کشف شده و موجود بین موزیم های مختلف کشور از طرف کمیته باستانشناسی به اشتراک آمرین موزیم های ملی و محلی صورت میگیرد.

ماده پنجاه و پنجم:

انتقال موزیم ملی و یا قسمتی از آثار آن بدون ضرورت مبرم و تصویب شورای وزیران به استثناء حالت مندرج ماده (۵۴) این قانون از محل معین آن

اطلاعات و فرهنگ وزارت له موافقی و روشته جوړېدای شي .
څلور پنځوسمه ماده :

په ملي موزيم کې ټول د علمي او هنري لومړۍ درجې اهميت لرونکي آثار او هغه آثار چې يوازې يوه نسخه يې په افغانستان کې موجوده وي، ساتل کېږي او کنډارې له وړاندې کېږي. نوو تاريخي او فرهنگي آثار او هغه آثار چې له يوې څخه زياتې نسخې يې پيدا شوي وي، په هغه نيمه ييز موزيم کې چې نوموړي آثار هلته کشف شوي دي، ساتل کېږي. د هېواد د مختلفو موزيمونو ترمنځ د کشف شوو او موجودو آثارو وېش او درجه بندي، د لرغون پېژندلې دکميټې له لوري، دملي او سيمه ييزو موزيمونو د آمرينو په گډون صورت مومي .

پنځه پنځوسمه ماده :

له ټاکلي ځای څخه بل ځای ته دملي موزيم او يا يې د آثارو د يوې برخې لېږدول ددې قانون په (۵۴) ماده کې د درج شوي حالت په استثناء، د حتمي اړتيا او د وزيرانو

رسمي جریده

دشوري له تصویب پرته، منع دي. د آثارو لېږدونه دلرغون پېژندلې دکميټې تر نظر لاندې، له غلا، مابېلو، تویېلو او نورو زیانونو څخه دساتنې په منظور، په ډېرو بندونو کې شرایطو کې صورت مومي او په نوي ځای کې د هغو دساتنې لپاره ډېر ښه شرایط برابرېږي.

شپږمې ماده :

په ډېرو ضروري حالاتو کې د سیمه ییز موزیم د آثارو لېږدول په ولایتونو کې د سیمې د ادارې د امر، د اطلاعاتو او فرهنگ د رئیس او د تاریخي او فرهنگي آثارو دساتنې د ادارې د امر د تصویب پر اساس، د دې قانون د (۵۵) مادې د حکمونو په رعایتولو سره صورت مومي.

شپږم فصل

د شبه تاریخي او فرهنگي آثارو

سوداګري

اووه پنځوسمه ماده :

(۱) هېڅ شخص نشي کولای د سوداګریز جواز لیک له ترلاسه کولو پرته له ملي موزیم څخه د شبه تاریخي

په محل ډېګر ممنوع است. حمل آثار تحت نظر کمیټه باستانشناسی در بهترین شرایط ممکن برای حفاظت آنها از سرفت، شکست و ریخت و سایر آسیب ها صورت گرفته و بهترین شرایط برای حفاظت آنها در محل نگهداشت جدید، فراهم میگردد.

ماده پنجاه و ششم:

انتقال آثار موزیم محلی در حالات ضرورت مبرم به اساس تصویب مشترک امر اداره محل، رئیس اطلاعات و فرهنگ و امر اداره حفظ آثار تاریخي و فرهنگي در ولایات با رعایت احکام ماده (۵۵) این قانون صورت میگردد.

فصل ششم

تجارت شبه آثار تاریخي

و فرهنگي

ماده پنجاو هفتم:

(۱) هېڅ شخصي نشي کولای بدون حصول جواز نامه تجارتي از موزیم ملي به تجارت

اورلر ها
پورې
دد (۲)
شوی
لرونک
- دغو
- دسو
- له پ
موزیم
د (۳)
شوي
ده او
ته دج
اته پن
دهغو
قانون
ارزښ
ددي
اوسه
نپه پ
دشبه
دجوا

رسمي جریده

۲۷

شبه آثار تاریخی و فرهنگی
اقدام نماید.

(۲) جواز نامه مندرج فقره (۱)
این ماده حاوی مطالب
ذیل میباشد:

- شهرت مکمل درخواست دهنده .
- عنوان و محل تجارت .
- شناخت کامل اداره موزیم ملی
از مشتری .

(۳) مدت اعتبار جواز نامه مندرج فقره
(۲) این ماده سه سال بوده و قابل تجدید
میشود. انتقال جواز نامه به شخص
دیگر مجاز نیست.

ماده پنجاه و هشتم:

خرید و فروش آثار یکبه به موجب
این قانون ارزش تاریخی و فرهنگی
دارد، به شرطی مجاز است که
طبق احکام این قانون ثبت و سجل
گردیده باشد.

ماده پنجاه و نهم:

دارنده جواز نامه تجارت شبه
آثار تاریخی و فرهنگی مکلف است،

اوفرهنگی آثارو به سوداگری لاس
بوزی کړي .

(۲) ددې مادې په (۱) فقره کې درج
شوی جواز لیک د لاتدې مطلقو
لرونکی وي .

- دغو بڼتلیک ورکونکي بشپړ شهرت .
- د سوداګرۍ عنوان او ځای
- له پروودونکي (مشرتي) څخه د ملي
موزیم د ادارې بشپړه پېژندنه .

(۳) ددې مادې په (۲) فقره کې د درج
شوي جواز لیک د اعتبار موده درې کاله
ده او د نوي کېلو وړ دی . بل شخص
ته د جواز لیک انتقال مجاز ندی .

انه پنخوسمه ماده :

د هغو آثارو پلورل او پېرودل چې ددې
قانون په موجب تاریخي اوفرهنگي
ارزښت لري، پدې شرط جواز لري چې
ددې قانون د حکمونو مطابق ثبت
اوسجل شوی وي.

نېه پنخوسمه ماده :

د شبه تاریخي اوفرهنگي آثارو د سوداګرۍ
د جواز لیک لرونکی مکلف دی چې

رسمي جریده

۲۸

آثار را صرف در محل مندرج جواز نامه عرضه نماید. حایز جواز نامه در تمام محلات افغانستان به خرید شبه آثار اقدام کرده می‌تواند.

ماده شصتم:

تاجر شبه آثار تاریخی و فرهنگی مکلف است که:

- جواز نامه تجارتي را به محل تجارت نصب نماید.

- معاملات خرید و فروش شبه آثار تاریخی و فرهنگی را در کتاب اندراجی که از طرف موزیم ملی در مرکز ولایات در بدل قیمت به دسترس تاجر گذاشته میشود، درج نماید.

- حین نقیث، آثار مربوط خود را به ملاحظه مفتشین موزیم ملی برساند.

- مشخري را از احکام این قانون و شرایط صدور آن آگاه سازد.

ماده شصت و یکم:

اداره موزیم ملی صلاحیت دارد،

آثار یوازی به جواز لیک که به درج شوي خای که وړاندې کړي، د جواز لیک لرونکی د افغانستان په ټولو سیمو کې د شبه آثارو په پیروندلو لاس پورې کولای شي.

شپږمه ماده:

د شبه تاریخی او فرهنگی آثارو سوداگر مکلف دی چې:

- د سوداگری جواز لیک دې، د سوداگری په خای کې نصب کړي.

- د شبه تاریخی او فرهنگی آثارو د پیروندلو او پلورنې معاملې دې د اندراج په هغه کتاب کې درج کړي چې په مرکز او ولایتونو کې د ملي موزیم ځواکې په بدل کې د سوداگر په واک کې ورکول کېږي.

- د پلورنې په وخت کې دې خپل اړوند آثار د ملي موزیم پلټونکو ته وښي.

- پیروندونکی دې د دې قانون له حکمونو او د هغو د صادرولو له شرایطو څخه خبر کړي.

یو شپږمه ماده:

د ملي موزیم اداره واک لري، د دې

رسمي جریده

۲۹

جواز نامه تاجر متخلف از احکام این قانون را ملغی نماید، در صورت عدم قناعت، تاجر میتواند به محکمه مراجعه کند.

ماده شصت و دوم:

جواز نامه تجارت شبه آثار تاریخی و فرهنگی در بدل مبلغ چهار هزار افغانی اعطاء و در صورت تحدید صرف بیست و پنج فیصد قیمت اصلی از تاجر اخذ میگردد. هرگاه جواز نامه مفقود گردد مثنی آن در بدل یک هزار افغانی داده میشود.

ماده شصت و سوم:

موزیم ملی حین تسجیل آثار صلاحیت دارد هر اثری را که دارای ارزش تاریخی و فرهنگی بوده و در تصرف تاجر باشد به قیمت عادلانه اینکه از طرف اهل فن تعیین میگردد، خریداری نماید. در صورت عدم قناعت مالک، اداره موزیم ملی میتواند به محکمه رجوع نماید.

قانون له حکمونو څخه دسرغړوونکي سوداگر جواز لیک لغوه کړي. دغه قناعت په صورت کې سوداگر کولای شي محکمې ته مراجعه وکړي.

دوه شپيته ماده:

دشبه تاریخی او فرهنگی آثار و سوداگری جواز لیک دخلورو زرو افغانیو په بدل کې ورکول کېږي او دلوي کولیو په صورت کې داخلي بېي یوازي په مسلو کې پنځه وشت له سوداگر څخه اخیستل کېږي. که جواز لیک ورک شي، مثنی یې د زرو افغانیو په بدل کې ورکول کېږي.

درې شپيته ماده:

ملی موزیم د آثارو د تسجیل په وخت کې واک لري هر هغه اثر چې تاریخی او فرهنگی ارزښت ولري او سوداگر په واک کې وي، په عادلانه بیه چې دا اهل فن لخوا ټاکل کېږي، وپري. د خاوند دغه قناعت په صورت کې د ملی موزیم اداره کولای شي محکمې ته رجوع وکړي.

رسمي جریده

۳۰

اووم فصل

د تاریخي او فرهنگي آثارو

صادرېدل او واردېدل

څلور شپږمه ماده:

له هېواد څخه بهرته د تاریخي او فرهنگي آثارو صادرول مسموع دي، مگر ددې قانون د حکمونو مطابق.

پنځه شپږمه ماده:

دولت کولای شي تاریخي او فرهنگي آثار د لاندې مقصدونو لپاره بهر ته واستوي:

- ۱- په یوله نړیوالو نندارتونونو کې دندارې په منظور.

- ۲- ددې قانون د حکمونو مطابق د علمي څېړنې په منظور.

- ۳- د رغاونې (ترمیم) په منظور.

- ۴- د وزیرانو د شورې له تصویب وروسته د بهرنیو موزیمونو له تاریخي او فرهنگي آثارو سره د بدلولو په منظور.

شپږ شپږمه ماده:

هېڅ تاریخي او فرهنگي اثر له سیمې او د لرغون پېژندنې د استوګنې او ملي

فصل هفتم

صدور و ورود آثار

تاریخي و فرهنگي

ماده شصت و چهارم:

صدور آثار تاریخي و فرهنگي به خارج کشور ممنوع است، مگر مطابق احکام این قانون.

ماده شصت و پنجم:

دولت میتواند آثار تاریخي و فرهنگي را برای مقاصد ذیل به خارج بفرستد:

- ۱- به منظور نمایش در یکی از نمایندګاه های بین المللی.

- ۲- به منظور تحقیق علمی مطابق احکام این قانون.

- ۳- به منظور ترمیم.

- ۴- به منظور مبادله با آثار تاریخي و فرهنگي موزیم های خارجی بعد از تصویب شورای وزیران.

ماده شصت و ششم:

هیچ اثر تاریخي و فرهنگي بدون بیمه و حضور نماینده های

رسمي جریده

۳۱

انسٹیټوټ باستانشناسی و موزیم ملی به
خارج فرستاده شده نمیتواند.

ماده شصت و هفتم:

اثر تاریخی و فرهنگی زمانی صادر شده
تلقی میگردد که پروسه انتقال آن از
افغانستان آغاز گردد اگرچه خود اثر در
قلمرو افغانستان باشد.

ماده شصت و هشتم:

(۱) به منظور برگرداندن آثار تاریخی و
فرهنگی کمیونی متشکل از
وزیر اطلاعات و فرهنگ به حیث
رئیس، نماینده وزارت عدلیه، رئیس
انسٹیټوټ باستانشناسی و رئیس موزیم
ملی به حیث اعضاء تعیین می گردد.

(۲) کمیسیون مندرج فقره (۱)
صلاحیت دارد در مورد
برگرداندن آثار تاریخی و فرهنگی
مسرورقه و صادر شده غیر
قانونی طبق احکام فصل دوم
و سوم کنوانسیون (UNIDROIT)
تصمیم اتخاذ و آن را
عملی نماید.

موزیم د استازو له حضور برته بهر ته
استول کېدای نشي.

اوړه شپږمه ماده:

تاریخی او فرهنگی اثرهغه وخت صادر
شوی گنیل کېږي چې دلېرېدو پروسه یې
له افغانستان څخه پیل شي که څه هم
چې خپله اثر د افغانستان به لږمرو کې وي.

اته شپږمه ماده:

(۱) د تاریخی او فرهنگی آثارو د بېرته
راوړلو په منظور یو کمیسیون د
اطلاعاتو او فرهنگ وزیر د رئیس په
توگه، د عدلیې وزارت استازی، دلېرغون-
پېژندلې د انسٹیټوټ رئیس او د ملي موزیم
رئیس د غړو په توگه ټاکل کېږي.

(۲) په (۱) فقره کې درج
شوی کمیسیون واک لري
د غلا شوو او غیرقانوني صادر شوو
تاریخی او فرهنگی آثارو د بېرته راوړلو
په هکله د (UNIDROIT) کنوانسیون
د دوهیم او درېیم فصل د
حکمونو مطابق تصمیم ونیسي او
عملی یې کړي.

رسمي جریده

۳۲

نېه شپېتمه ماده :

که چېرې پر اثر د یونسکو د یوه غړي هېواد په واسطه په ځوته شي "د فرهنگي ملکیت د ناقانونه واردولو، صادرولو او لېږد د منع کنوانسیون" له مخې چې د هغه هېواد د فرهنگي میراث جزء ګڼل کېږي او صادرول یې منع دي، په غیر مجاز ډول صادر او افغانستان ته وارد شي، واردېدل یې ناقانونه دي او د بېرته ورکولو وړ دي.

او یا یخه ماده :

د هغو تاریخي او فرهنگي آثارو د بېرته ورکولو (استرداد) غوښتنلیک چې صادېدو یې د یونسکو د کنوانسیون له غړي هېواد څخه په ناقانونه توګه صورت موندلی وي، د اطلاعاتو او فرهنگ وزارت ته وړاندې کېږي. ددې قانون په (۶۸) ماده کې درج شوی کمیسیون واک لري د اړوندو مراجعو له لارې د استرداد وړ اړوندولو امر صادر کړي او هغه د اطلاعاتو او فرهنگ د وزارت تر ساتنې لاندې راوړي.

ماده شصت ونهم:

هرگاه یک اثر توسط یکی از کشورهای عضو یونسکو مشخص شود "بر مبنای کنوانسیون منع ورود، صدور و انتقال غیر قانونی ملکیت فرهنگی" که جزء میراث فرهنگی آن کشور محسوب میگردد و صدور آن ممنوع بوده، به صورت غیر مجاز صادر و به افغانستان وارد نگردد، ورود آن غیر قانونی بوده و قابل استرداد میباشد.

ماده هفتادم:

در خواست استرداد آثار تاریخي و فرهنگي که صدور آن از کشور عضو کنوانسیون یونسکو غیر قانونی صورت ګرفته باشد، عنوانی وزارت اطلاعات و فرهنگ اراته میگردد. کمیسیون مندرج ماده (۶۸) این قانون صلاحیت دارد امر باز داشت اثر قابل استرداد را از طریق مراجع ذیربط صادر نموده، آنرا تحت حفاظت وزارت اطلاعات و فرهنگ قرار دهد.

رسمي جریده

۳۳

پو او یا یمه ماده :

هغه تاریخي او فرهنگي آثار چې د دولت لخوا هېواد ته واردېږي، د ګمرکي حقوقو له ورکولو څخه معاف دي.

دوه او یا یمه ماده :

د تاریخي او فرهنگي آثارو واردوونکي اشخاص، علمي او خصوصي مؤسسي مکلفې دي چې خپل وارد کړي آثار د هغو له مفصل فهرست سره د ګمرک دفتر ته وسپاري او رسید تر لاسه کړي.

د ګمرک اداره مکلفه ده په ډېر لنډ وخت کې د هغو د فهرست پر نقل د لرغون پېژندنې انستیتیوت ته واستوي.

دلرغون پېژندنې انستیتیوت په ډېر لنډ وخت کې نوموړي آثار ګوري او عکاسي کوي یې، له فهرست سره د آثارو له مطابقت وروسته، له ګمرک څخه د ایستلو اجازه ورکول کېږي.

درې او یا یمه ماده :

که چېرې بهرنی تبعه خپل اړوند تاریخي او فرهنگي آثار هېواد ته وارد کړي، په هغه صورت کې چېسې بېرته یې

ماده هفتاد ویکم :

آثار تاریخي و فرهنگي که از طرف دولت وارد کشور میگردد، از تأدیة حقوق ګمرکي معاف میباشند.

ماده هفتاد و دوم:

اشخاص، مؤسسات علمی و خصوصی وارد کننده آثار تاریخي و فرهنگي مکلف اند، آثار وارده خویش را با فهرست مفصل آن به دفتر ګمرک سپرده، رسید حاصل نمایند.

اداره ګمرک مکلف است بزودترین فرصت یک نقل فهرست آن را به انستیتیوت باستانشناسی ارسال نماید.

انستیتیوت باستانشناسی بزودترین فرصت آثار مذکور را ملاحظه و عکاسی نموده، بعد از مطابقت آثار با فهرست، اجازه خروج از ګمرک داده میشود.

ماده هفتاد و سوم:

اگر تبعه خارجی آثار تاریخي و فرهنگي متعلق به خود را وارد کشور نماید، در صورتیکه آنرا دوباره خارج سازد از

رسمي جریده

۳۵

شپږ او يا يوه ماده :

که چېرې د تاريخي او فرهنگي آثارو خاوند، متولي يا ساتونکی د اثر په سالنه ساتنه کې مخه و نکرې يا ددې قانون د يو دېرشمې مادې د حکمونو په خلاف عمل وکړي، په هغه صورت کې چې د هغه په بايله کې اثر ته زيان ورسېږي، د زيان پر جبران برسېره له يوه کاله څخه تر دريو کلونو پورې د حبس په جزاء محکومېږي.

اووه اويا يوه ماده :

هغه شخص چې ددې قانون د (۶۶) مادې د حکم په خلاف تاريخي او فرهنگي اثر لکه هېواد څخه بهرته صادر اويايي له خان سره له هېواده بهرکې، د اثر پر صادري برسېره له شپږو مياشتو څخه تر لسو کلونو پورې د حبس په جزاء محکومېږي.

اته اويا يوه ماده :

هغه شخص چې د موزيمونو يا د کينډي د ساحې داروندو آثارو په غلا، اختلاس يا تغلب لاس پورې کړي، د ائسرد بڼې په ورکولو برسېره له شپږو مياشتو څخه

ماده هفتادو ششم :

هرگاه مالک، متولی یا محافظ آثار تاریخی و فرهنگی به حفاظت سالم اثر اهتمام نرزد و یا خلاف احکام ماده سی و یکم این قانون عمل نماید، در صورتیکه در نتیجه آن به اثر نقص وارد گردد علاوه بر جرمانه خساره وارده به جرای حبس یک الی سه سال محکوم میگردد.

ماده هفتادو هفتم :

شخصیکه خلاف حکم ماده (۶۶) این قانون اثر تاریخی و فرهنگی را به خارج کشور صادر و یا باخود از مملکت خارج نماید، علاوه بر صادرة اثر به جرای حبس شش ماه الی ده سال محکوم میگردد.

ماده هفتادو هشتم :

شخصیکه به سرقت، اختلاس یا تغلب آثار مربوط موزیم ها و یا ساحه کاوش مبادرت ورزد بر علاوه پرداخت قیمت اثر به جرای

رسمي جریده

۳۶

تر لسو کلونو پورې د حیس په
جزاء محکومېږي.

نېه او یا یه ماده :

پدې قانون کې له درج شوو حکمونو
څخه نورې سرغړونې، د جرم د ماهیت
او اهمیت په تناسب، د محکمې خوا
مجازات کېږي.

ایتیا یه ماده :

هغه شخص چې داسې تاریخي او فرهنگي
اثرو چې واردول یې افغانستان ته منع وی
وارد کړي، د جزاء د قانون په (۳۳۶)
ماده کې درج په اټکل شوي جزاء
باندې محکومېږي.

نهم فصل

وروستي حکمونه

یو ایتیا یه ماده :

د تاریخي او فرهنگي آثارو په هکله
نافذ دوه اړخیز قراردادونه او
موافقه لیکونه چې مواد یې ددې قانون
له حکمونو سره متناقض وي، د
اړخونو (جانینو) په موافقه ددې قانون له
حکمونو سره عیارېږي.

حیس شش ماه الی ده سال
محکوم میگردد.

ماده هفتادونهم :

مرکب سایر تخلفات از احکام
مندرج این قانون به تناسب ماهیت و
اهمیت جرم از طرف محکمه
مجازات میگردد.

ماده هشتادم :

شخصیکه اثر تاریخي و فرهنگي
را که ورود آن به افغانستان ممنوع
باشد، وارد نماید، به جزای پیشینی
شده مندرج ماده (۳۳۶) قانون
جزاء محکوم میگردد.

فصل نهم

احکام نهانی

ماده هشتاد و یکم :

قرار داد هسا و موافقت نامه های
دوجانبه نافذ در مورد آثار تاریخي و
فرهنگي که مواد آن با احکام
این قانون متناقض باشد، به موافقت
جانین با احکام این قانون عیار
ساخته میشود.

دوه اتو
د ماتیو
موزیمون
د تاریخ
کول او
درې ا
د اقلان
ساتي ا
انجمنون
صادرول
وزارت
خلور
د اطلاع
ددې قان
مقره ط
پنخه از
دغه قانو
خبرېدو
بي د ۹
(۳۶۹)
شوی د
قانون لغو

رسمي جریده

۳۷

دوه اتيا يمه ماده :

د مایو او دولتي مقاماتو په شمول له موزیمونو څخه بهر په دولت پورې اړوند د تاریخي او فرهنگي آثارو د اصل وضع کول او نصول منع دی.

درې اتيا يمه ماده :

د افغانستان د تاریخي او فرهنگي آثارو د ساتې او معرفي په منظور د داوطلبو انجمنونو تاسیس د جواز لیک په صادرولو سره د اطلاعاتو او فرهنگ د وزارت له لارې صورت مومي.

څلور اتيا يمه ماده :

د اطلاعاتو او فرهنگ وزارت کولای شي ددې قانون دلایله تطبیق په منظور، مقررې طرح او پروونه یې تېر کړي.

پنځه اتيا يمه ماده :

دغه قانون په رسمي جریده کې له خپرېدو وروسته نافذ او په نافذېدو سره یې د ۱۳۵۹ د لېنډۍ د ۳۰ نېټې په (۳۶۹) گڼه رسمي جریده کې خپور شوی د تاریخي او فرهنگي آثارو د ساتې قانون لغوه کېږي.

ماده هشتاد و دوم :

وضع ونصب اصل آثار تاریخي و فرهنگي متعلق بدولت، درخارج موزیم ها بشمول قصرها و مقامات دولتي ممنوع میباشد .

ماده هشتاد و سوم :

تاسیس انجمن های داوطلب بمنظور حفاظت و معرفي آثار تاریخي و فرهنگي افغانستان با صدور جواز نامه، از طریق وزارت اطلاعات و فرهنگ صورت میگیرد.

ماده هشتاد و چهارم :

وزارت اطلاعات و فرهنگ میتواند بمنظور تطبیق بهتر این قانون مقررې ای را طرح وطنی مراحل نماید.

ماده هشتاد و پنجم :

این قانون بعد از نشر در جریده رسمی نافذ و باالقیاد آن قانون حفظ آثار تاریخي و فرهنگي منتشره جریده رسمی شماره (۳۶۹) مورخ ۳۰/قوس/۱۳۵۹ ملغی میگردد.

اشتراک سالانه

در مرکز و ولایات: (۵۰۰) افغانی
برای متعلمین و محصلین با ارائه تصدیق، نصف قیمت
خارج از کشور (۱۵۰) دالر امریکائی

قیمت این شماره: (۵۰) افغانی

نمبر تلفون: (۳۵۰۹۳)

تعداد طبع: (۵۰۰۰) جلد